

پل روسساباگینا. ABC Reconciliation Forum.

پناهگاهی در کشاکش یک نسل‌کشی

پل روسساباگینا، یک مرد «معمولی»

آموزشکده آنلاین
برای جامعه مدنی ایران
e-collaborative
for civic education

پاییز ۱۴۰۳

درآمد

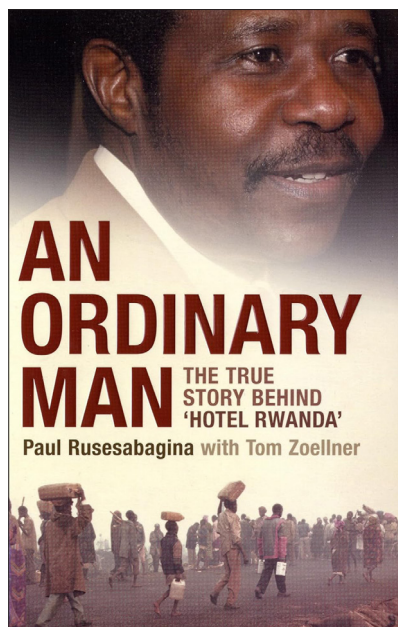
وقتی فعال سیاسی رواندایی، «پل روسساباگینا»، سوار یک جت خصوصی چارتر شده می‌شد، قرار بود در «بوجومبورا» در «بوروندی» فرود بیاید، اما در پایان سفر او خود را در «کیگالی» در «رواندا» یافت؛ جایی که حکومت رواندا او را به ارتکاب جرائم متعدد از جمله تروریسم متهم کرده بود. در طول نسل‌کشی رواندا، روسساباگینا به نجات جان صدها نفر در هتلی که مدیریت آن را بر عهده داشت کمک کرده بود. با این حال، فعالیت‌های او پس از آن فاجعه او را در معرض خطر قرار داده و رودروای حکومت رواندا قرار داد.

علی‌رغم این‌که روسساباگینا به دلیل نقش [مثبت] خود در جریان نسل‌کشی، به عنوان یک قهرمان مورد ستایش قرار می‌گرفت اما از سوی حکومت رواندا به عنوان یک مخالف سیاسی تلقی شد و به علت فعالیت‌هایش با جنجال‌ها، انتقادات و خطرات زیادی مواجه شد.^۱ با این‌همه با وجود نگرانی در مورد خطرات ناشی از سفرش به بوجومبورا، او راهی یک برنامه سخنرانی در آن شهر شده بود.

روساباگینا در کتاب خود با عنوان «یک مرد معمولی» می‌نویسد: «هنوز در بهت و تعجب هستم که مقامات سیاسی چگونه می‌توانند با خانواده‌هایشان سر میز بنشینند و اشتیایی برای غذا خوردن داشته باشند یا شب‌ها به خواب بروند، با این‌که می‌دانستند در

1 Masters, B. "He Was the Hero of 'Hotel Rwanda.' Now He's Accused of Terrorism." The New York Times Magazine, March 2021.

واکنش [به نسل‌کشی] کوتاهی کرده‌اند. چه انسان‌ها که به علت کم‌توجهی و راحت‌طلبی سیاسی^۱ قربانی شدند. به نظر من همین می‌تواند هر انسان خردمندی را تا آخر عمر در زندان وجدان خود نگاه دارد.^۲ امتناع پل روساباگینا از نادیده گرفتن نقض حقوق بشر، نور فعالیت‌های سیاسی مداوم او را پرفروغ نگاه داشته و موجب شد با وجود خطرات و گرفتاری‌های سیاسی که برای شخص او ایجاد شده و نیز علی‌رغم اتهاماتی که به او وارد شد، به راه خود ادامه دهد.

جلد کتاب یک مرد معمولی

1 Political Convenience.

2 Rusesabagina, Paul. An Ordinary Man An Autobiography (New York, NY: Penguin Books, 2006).

رواندا و تاریخ پیچیده و چالش برانگیزش

کشور رواندا در مرکز و شرق آفریقا، سرزمین مردم اکثراً «بانیارواندا»یی است که به سه گروه قومی اصلی تقسیم می‌شوند: هوتوها، توتسی‌ها و تواها. در سال ۲۰۲۱ کشاورزی، تقریباً یک چهارم تولید ناخالص داخلی رواندا را تشکیل می‌داد. قهوه و چای نیز محصولات اصلی صادراتی این کشور هستند.^۱ رواندا در میان کشورهای جهان، از جمله کشورهایی محسوب می‌شود که پیشینه اقتصادی قدرتمندی ندارد و دچار مشکلات اقتصادی است. علی‌رغم تلاش‌ها برای بهبود و ثبات اقتصادی و با وجود کاهش نابرابری و رشد اقتصادی گسترده، هنوز بیش از نیمی درصد از جمعیت رواندا زیر خط فقر بین‌المللی زندگی می‌کنند.^۲

رواندا شاهد تاریخ پیچیده‌ای از حاکمیت قدرت‌های متفاوت و بعضاً متخاصم با مردم بوده است؛ مانند زمانی که گروه‌های قومی ساکن در آن توسط قدرت‌های استعماری آلمان و بلژیک تحت سلطه‌ای خشونت‌بار قرار گرفتند.^۳ قبل از دوره استعمار، هوتوها، توتسی‌ها و تواها در هم‌زیستی نسبی زندگی می‌کردند.

توتسی‌ها ۱۴ درصد از جمعیت را تشکیل می‌دادند و عمدتاً گله‌دار و نظامی بودند یا مشاغل اداری داشتند. هوتوها نیز تقریباً ۸۵ درصد از جمعیت رواندا را تشکیل می‌دادند و اکثریت آن‌ها کشاورز بودند.^۴

با قرار گرفتن تحت سلطه حکومت‌های استعماری، اختلافات هوتوها و توتسی‌ها عمیق‌تر شد. چراکه توتسی‌ها با وجود جمعیت نسبی کم‌تر، از قدرت و امتیازات بیش‌تری برخوردار شدند. اهمیت هویت قومی در رواندا تا این حد برجسته بود که در کارت‌های شناسایی صادر شده توسط حکومت بلژیک، قومیت افراد نیز در کنار مشخصات ظاهری‌شان

1 Aaron O'Neil. "Rwanda: Share of Economic Sectors in the Gross Domestic Product from 2011 to 2021." Statista, December 2022.

2 World Bank. "Poverty and Equity Brief: Rwanda." World Bank Group, October 2020.

3 Masters, B. "He Was the Hero of 'Hotel Rwanda.' Now He's Accused of Terrorism."

4 UN. «Rwanda: A Brief History of the Country.» United Nations Office on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect.

ذکر می‌شد.^۱

پس از شورش هوتوها علیه سلطه توامان بلژیک و نخبگان توتسی در سال ۱۹۵۹، بسیاری از توتسی‌ها به بوروندی گریختند. پس از استقلال رواندا در سال ۱۹۶۲ نیز این هوتوها بودند که کنترل حکومت را به دست گرفتند. این شد که به دلیل تبعیضی که علیه توتسی‌ها در جریان بود، تعداد زیادی از آنان رواندا را ترک کردند. در دهه ۱۹۹۰، با ورود جبهه میهنی رواندا (RPF) تنش گسترده بین گروه‌های قومی به درگیری مسلحانه تبدیل شد. این جبهه یک جنبش شورشی به رهبری توتسی‌ها بود که از اوگاندا پیشروی می‌کرد.^۲ تشدید تنش و خشونت در نهایت به وقوع یک نسل‌کشی انجامید. همان‌طور که در بخش بعدی به تفصیل خواهد آمد، شبه‌نظامیان هوتو هزاران نفر از مردم توتسی و همچنین برخی از هوتوها و تواهای میانه^۳ را به قتل رساندند.

اما با وجود این تاریخ دردناک و براساس آمار بانک جهانی، کشور رواندا اکنون از یکی از سریع‌ترین اقتصادهای در حال رشد آفریقا برخوردار است؛ با کاهش بیش از ۱۷ درصدی فقر از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۷، و پیشرفت‌هایی قابل توجه در بهداشت، آموزش و زیرساخت‌ها مانند دسترسی به برق.^۴ با این حال، سازمان‌های حقوق بشری همچنان نگرانی قابل توجهی در مورد سرکوب مخالفان سیاسی و آزادی بیان توسط حکومت رواندا دارند.^۵

1 Timothy Longman. "Identity Cards, Ethnic Self-Perception, and Genocide in Rwanda." In Documenting Individual Identity: The Development of State Practices in the Modern World, edited by Jane Caplan and John Torpey, 345. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2001.

2 Masters, B. "He Was the Hero of 'Hotel Rwanda.' Now He's Accused of Terrorism."

۳ منظور از میانه، افرادی است که والدین آن‌ها از دو گروه قومی متفاوت بودند. مثلاً یکی از والدین هوتو و دیگری توتسی بوده است.

4 World Bank. "Poverty and Equity Brief: Rwanda."

5 «[Rwanda](#).» Encyclopedia Britannica.

محراب کلیسای نتراما. ۵ هزار نفر که در این کلیسا پناه گرفته بودند، با نارنجک، قمه، تفنگ و زنده‌سوزی به قتل رسیدند. Scott Chacon.

نسل‌کشی رواندا

رواندا در طول تاریخ خود محل زندگی چندین گروه قومی با ریشه‌های متفاوت و متشکل از قبایل مختلف بوده است. در قرن ۱۸ میلادی، قبیله توتسی نیگینیا^۱ بر امور سیاسی رواندا تسلط نسبی داشت. در همین زمان، فاصله و تنش بین هوتوها و توتسی‌ها افزایش یافت، زیرا حاکمان توتسی خط مشی‌های خاصی را دنبال و به سایرین تحمیل می‌کردند که منحصراً به نفع قبیله خودشان بود. پس از این‌که نیروهای بلژیک در سال ۱۹۱۷ کنترل کشور را به دست گرفتند، یک تقسیم‌بندی دائمی از جمعیت رواندا شامل سه گروه توتسی، هوتو، و توا ارائه دادند. عاملان نسل‌کشی بعداً از اسناد هویتی مبتنی بر آن تقسیم‌بندی برای شناسایی قربانیان خود استفاده کردند.

1 Nyiginya.

شناسنامه صادر شده توسط بلژیک در رواندا که در آن قومیت فرد مشخص شده است. UN.

توتسی‌ها امتیازات اجتماعی خود مانند دسترسی به مشاغل بهتر و تحصیلات عالی را تا دهه ۹۰ میلادی حفظ کردند؛ امری که به آتش تنش‌های قومی دامن زد.^۱ تنش‌های قومی در اواخر دهه ۵۰ با رشد جنبش سیاسی در میان هوتوها افزایش یافت اما بخش‌هایی از تشکیلات توتسی در تلاش برای حفظ و تداوم امتیازات خود، مقابل تغییرات دموکراتیک مقاومت کردند. پس از چندین مرحله از حوادث تنش‌آمیز، نسل‌کشی تمام عیار وحشیانه‌ای در سال ۱۹۹۴ رخ داد که منجر به مرگ حدود ۸۰۰ هزار تن شد.^۲

به قتل رسیدن رئیس‌جمهور وقت رواندا، جووینال هابیاریمانا، به عنوان جرقه آغازگر نسل‌کشی در رواندا عنوان می‌شود. در جریان نسل‌کشی، شبه‌نظامیان افراطی هوتو موسوم

1 UN. «Historical Background of the Rwanda Genocide.» United Nations Office on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect.

2 «Rwanda genocide: 100 days of slaughter.» BBC News, 6 April 2014.

به «انترهاموه»^۱ توتسی‌ها و هوتوهای میانه را هدف قرار دادند.^۲ در یک بازه زمانی تقریباً صد روزه، مهاجمان با ابزارهایی مانند قمه و سلاح گرم دست به کشتار زدند و حتی پا را از این اعمال خشونت‌آمیز فراتر نهادند: تخمین زده می‌شود که ۲۵۰ هزار تا ۵۰۰ هزار زن و دختر در زمان نسل‌کشی مورد خشونت جنسی قرار گرفتند.^۳ به عنوان بخشی از تبلیغات و کمپین رسانه‌ای، انترهاموه همچنین یک کارزار نفرت‌پراکنی تبلیغاتی به راه انداخت و ارتکاب خشونت علیه توتسی‌ها را ترویج می‌کرد.^۴

در حالی که نشانه‌ها و هشدارهای اولیه‌ای حاکی از وقوع احتمالی یک خشونت گسترده در رواندا از قبل مشهود بود، جامعه بین‌المللی در واکنش به آن کند عمل کرد. سازمان ملل متحد در آن زمان یک نیروی حافظ صلح در رواندا داشت که بخشی از ماموریت کمک سازمان ملل به رواندا به شمار می‌رفت، اما امر تاسف‌بار این‌جا بود که این نیرو اجازه استفاده از زور برای توقف خشونت را نداشت. بی‌عملی سازمان ملل در مداخله یا جلوگیری از نسل‌کشی رواندا را بعضی نه صرفاً ناشی از بی‌خبری یا بی‌تفاوتی، بلکه بیش‌تر ناشی از محاسبات سیاسی و استراتژیک می‌دانند. پس از هفته‌ها اعمال قساوت‌آمیز، جبهه میهنی رواندا که پس از ترور هابیاریمانا^۵ فعالیت خود را از سر گرفته بود، تحت رهبری پل کاگامه^۶ کیگالی^۸ را در اواسط ژوئیه تصرف کرد، کنترل کشور را در دست گرفت و به نسل‌کشی پایان داد. در نتیجه، بسیاری از افرادی که در نسل‌کشی دست داشتند به همراه هزاران پناهنده غیرنظامی از مرز عبور کرده و به زئیر گریختند.

حکومت جدید تحت تسلط توتسی‌ها بود و توسط کاگامه رهبری می‌شد؛ کسی که

1 Interahamwe.

2 UN. «Historical Background of the Rwanda Genocide.» United Nations Office on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect.

3 Ibid.

4 BBC NEWS Africa. «How Could the Rwandan Genocide Happen?» YouTube, 27 Mar. 2019.

5 «Rwanda genocide: 100 days of slaughter.» BBC News.

6 Habyarimana.

7 Paul Kagame.

بعداً به عنوان رئیس‌جمهور کشور انتخاب شد. این حکومت هویت قومی را از شناسنامه‌های رواندا حذف کرد. علاوه بر این، دادگاه‌هایی به منظور محاکمه جنایات مرتبط با نسل‌کشی به راه افتاد^۱ و چندین مقام حکومتی پیشین محاکمه و محکوم شدند.^۲

محل یادبود نایاماتا، مجموعه‌ها. نایاماتا، رواندا. FannySchertzer.

پل روسساباگینا؛ مقاومت در برابر نسل‌کشی

در زمان نسل‌کشی در رواندا، پل روسساباگینا، مدیر یک هتل بلژیکی به نام «میل کولین» در کیگالی بود. روسساباگینا از پدری هوتو و مادری توتسی به دنیا آمده بود و خود را فردی میانه می‌دانست. از آنجایی که همسرش توتسی بود و برادران همسرش در جبهه میهنی رواندا چریک بودند، او روابط زیادی با جامعه توتسی داشت. ایه عنوان یک هتل‌دار با مشتریان بانفوذی از جمله افسران ارتش و سیاستمداران هوتو – که برخی از آن‌ها نفرت

1 Masters, B. "He Was the Hero of 'Hotel Rwanda.' Now He's Accused of Terrorism."

2 UN. «Historical Background of the Rwanda Genocide.» United Nations Office on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect.

عمیقی از مردم توتسی داشتند - روابطی برقرار کرده بود.^۱

پل و تاتیانا روسساباگینا، World Oregon، پورتلند، اورگان، ایالات متحده آمریکا،
World_Oregon.2024

روسساباگینا در هتل به تعدادی از توتسی‌ها و هوتوهای میانه که از نسل‌کشی فرار کرده بودند، پناه داد. در همان مراحل اولیه نسل‌کشی، حکومت تمام خطوط تلفن را قطع کرده بود و عملاً هتل میل کولین از بقیه جهان جدا شده بود. برای جلب توجه جهان به وضعیت، روسساباگینا از همه ابزارهای موجود برای برقراری ارتباط استفاده کرد؛ از جمله از فکس به کاخ سفید، سازمان ملل متحد و شرکت مادر هتل. علاوه بر این، او برای جلوگیری از حمله شبه‌نظامیان هوتو دست به پرداخت رشوه و روش‌های متفاوت متقاعدسازی زد.

هم‌زمان با اوج‌گرفتن خشونت و نفرت شدید در رواندا، روسساباگینا به محافظت از افرادی که در هتل پناه گرفته بودند مصمم باقی ماند. اما او و خانواده‌اش پس از گذراندن

1 Masters, B. "He Was the Hero of 'Hotel Rwanda.' Now He's Accused of Terrorism."

۷۶ روز در هتل راهی کمپی در خارج از کیگالی شدند.^۱ روساباگینا با وجود خطرات زیاد کمک‌های عطوفت‌آمیز خارق‌العاده‌ای به آسیب‌دیدگان و درماندگان انجام داد؛ علی‌رغم این که می‌دانست تندروهای هوتو کسانی را که به توتسی‌ها کمک می‌کردند، می‌کشتند. او بعدها می‌گفت که بشریت می‌تواند از طریق شفقت و همدلی بر شر غلبه کند. او همچنین نسبت به واکنش جامعه بین‌المللی عمیقاً نومید بود؛ واکنشی که کند و ناکافی بود.^۲

ورودی هتل میل کولین، کیگالی، رواندا. SteveRwanda.

تحسین در سطح بین‌المللی

روساباگینا به خاطر اقداماتش در جریان نسل‌کشی رواندا، مورد شناسایی و قدردانی جهانی قرار گرفته است. در سال ۲۰۰۵ به دلیل شجاعت و شفقت قابل توجه در مواجهه با

1 Michel Martin. "«An Ordinary Man» Navigates Rwanda's Genocide." NPR, 10 Apr. 2006.

2 Michel Martin. "«An Ordinary Man» Navigates Rwanda's Genocide." NPR.

اعمال وحشیانه، مدال آزادی ریاست جمهوری ایالات متحده به او اعطا شد.^۱ وی همچنین از دانشگاه گوئلف کانادا مدرک افتخاری دریافت کرد.^۲ پیش از این جوایز نیز، در سال ۲۰۰۰ میلادی جوایزی را دریافت کرد: جایزه «انسانیت خادمان جاویدان»^۳ به خاطر شجاعت و اقدام اخلاقی در جریان نسل‌کشی رواندا، جایزه آزادی موزه ملی حقوق مدنی و جایزه بشردوستانه بنیاد کنراد هیلتون.

فیلم «هتل رواندا» به کارگردانی تری جورج در سال ۲۰۰۴ نیز به شناخته‌شدن بیش‌تر روسسباگینا در سطح جهانی کمک کرد و نقش بی‌نظیر او در نجات جان صدها رواندایی در جریان نسل‌کشی را بازتاب داد. اگرچه فیلم مورد تحسین گسترده قرار گرفت، منتقدان اعتبار روایت آن را زیر سوال بردند و مدعی شدند که نقش روسسباگینا در فیلم به صورت اغراق‌آمیزی تصویر شده است و فیلم، او را به عنوان یک ناجی بدون عیب و اشتباه معرفی می‌کند.^۴ پناهندگانی که در طول نسل‌کشی در هتل روسسباگینا پناه گرفته بودند، خاطرات کم‌وبیش متناقضی با آنچه در فیلم به تصویر کشیده شده دارند. در فیلم هتل رواندا، روسسباگینا فرشته نجاتی است که به افراد اجازه می‌دهد علی‌رغم ناتوانی در پرداخت هزینه، در هتل بمانند و با آنان مانند اعضای خانواده خودش رفتار می‌کند. اما افرادی که از نزدیک شاهد این وضعیت بودند، روایاتی از بهره‌کشی روسسباگینا از مهمانانی را به یاد می‌آورند که توانایی پرداخت هزینه اتاق‌هایشان را نداشتند. برخی حتی تحویل‌دادن مهمانان بی‌پول به نیروهای هوتو را به یاد می‌آورند که طبیعتاً به قتل آن‌ها منجر می‌شد.^۵ این مهم است که نقدهای وارد بر فیلم و شخص روسسباگینا را در نظر گرفت و تمام روایت‌های مربوط به اقدامات او در طول نسل‌کشی را به دقت بررسی کرد. در هر صورت، تصمیمات و اقدامات او در دوران پرهراس تاریخ رواندا موجب شده است که او در جامعه جهانی شناخته شود و اعتبار بگیرد.

1 Masters, B. "He Was the Hero of 'Hotel Rwanda.' Now He's Accused of Terrorism."

2 «The Man Behind Hotel Rwanda.» University of Guelph, 21 June 2007.

3 Immortal Chaplains Prize for Humanity.

4 Samantha Power. "Smearing a Hero." The Washington Post, 10 May 2006.

5 Ashley Burton. "Hotel Rwanda: A Twisted Perception." Armstrong Undergraduate Journal of History, vol. 7 iss. 2 article 13, Nov. 2017.

پوستر فیلم هتل رواندا

ورود به حرفه سیاسی و چالش‌های جدید

پس از نسل‌کشی، روساباگینا فعالیت‌های اجتماعی خود را آغاز کرد و در عمل قدم به دنیای فعالیت سیاسی حرفه‌ای گذاشت. او علاوه بر تأسیس جنبش «رواندا برای تغییر دموکراتیک» (RMDC)، که ائتلافی از گروه‌های مخالف از جمله جبهه آزادی‌بخش ملی (FLN) است، بنیاد هتل رواندای روساباگینا را نیز تأسیس کرد که در زمینه حمایت از افراد بی‌سرپرست و بیوه در سطح کشور فعالیت می‌کند. روساباگینا همچنین کتاب

خاطرات خود را با عنوان «یک مرد معمولی» منتشر کرد. او در ۱۹۹۶ از رواندا به بلژیک مهاجرت کرد و بعدها گرین کارت ایالات متحده آمریکا را نیز دریافت کرد.^۱ پس از سال ۲۰۰۰، روسسباگینا زمان بیشتری را در ایالات متحده سپری کرد و در این مدت با مشاوران رسانه‌ای، سیاستمداران و دانشمندان رابطه برقرار می‌کرد تا حرفه جدید خود به عنوان مدافع حقوق بشر را پیش ببرد. او با معرفی خود به عنوان یک کنشگر پسا-هتل-رواندا، در راستای دفاع از صلح و دموکراسی فعالیت می‌کند.^۲

به نظر می‌رسد فعالیت‌های روسسباگینا دلیل اصلی هدف قرار گرفتن او توسط حکومت رئیس‌جمهور رواندا، پل کاگامه، باشد. فعالیت‌های روسسباگینا پس از نسل‌کشی موجب افزایش تنش بین او و کاگامه شد. کاگامه او را به عنوان یک مخالف سیاسی شناسایی کرد، نه یک فعال اجتماعی. روسسباگینا نیز کاگامه را دیکتاتوری معرفی کرد که باید سرنگون شود. در پی این کشاکش، حکومت رواندا روسسباگینا را به حمایت از گروه‌های شورشی و شرکت در حملات مرگبار در داخل کشور در سال ۲۰۱۸ متهم کرد. متحدان روسسباگینا این ادعاها را رد می‌کنند و همسرش نیز معتقد است که آن گروه‌های شورشی [هوتو] از او متفرق هستند؛ چرا که روسسباگینا از توتسی‌ها در طول نسل‌کشی محافظت کرده است. با وجود این، دادستان‌ها در رواندا ادعا می‌کنند که روسسباگینا شخصا در جمع‌آوری کمک‌های مالی و تهیه سلاح برای شورشیان دست داشته است.^۳

در سال‌های گذشته تهدیدهای امنیتی متعددی برای پل روسسباگینا و خانواده‌اش رخ داد. پس از حمله به منزل مسکونی وی در بروکسل و همچنین ربوده‌شدن خودرو او، نگرانی از امنیتش شدت گرفت. در نتیجه این خطرات بود که او و همسرش از بلژیک به تگزاس در ایالات متحده نقل مکان کردند. اما در ماه اوت ۲۰۲۰ بود که روسسباگینا به اتهام بنیان‌گذاری و رهبری جبهه آزادیبخش ملی (FLN) - یک گروه شورشی که مسئول

1 Heiner Hoffmann, Maximilian Popp and Alexander Sarovic. “[“Did the ‘Hotel Rwanda’ Hero Become a Terrorist?”](#) Der Spiegel, 23 Sept. 2021.

2 Masters, B. “He Was the Hero of ‘Hotel Rwanda.’ Now He’s Accused of Terrorism.”

3 Heiner Hoffmann; Maximilian Popp and Alexander Sarovic. “[“Did the ‘Hotel Rwanda’ Hero Become a Terrorist?”](#)”.

چندین حمله مرگبار در رواندا بود - بازداشت و زندانی شد.^۱ در طول دادگاه، روسساباگینا اتهامات خود را رد کرد و درباره بازداشت خود اعلام کرد که در «دبی» هدف آدم‌ربایی قرار گرفته و خلاف میل خود به رواندا آورده شده است. اما مقامات رواندایی می‌گفتند که وی بر اساس یک حکم بین‌المللی بازداشت شده است. در زمان بازداشت، روسساباگینا با سیزده اتهام از جمله تامین مالی تروریسم، هم‌دستی در قتل، جذب کودک-سربازان و سازمان‌دهی یک گروه شورشی روبرو بود.^۲

پل روسساباگینا با وکلایش، دادگاه ۲۰۲۰. [TheNewTimes](#). Nyarugenge.

وکلای پل روسساباگینا اتهامات علیه وی را رد کردند. او معتقد بود جبهه آزادی‌بخش ملی (FLN) یک سازمان تروریستی نیست، بلکه گروهی از مردم است که از زندگی

1 BBC News. “[Hotel Rwanda hero Rusesabagina in court on terrorism charges.](#)” BBC, 17 Feb. 2021.

2 Jennifer Hansler; Bethlehem Feleke; Mostafa Salem and Jack Guy. “[‘Hotel Rwanda’ hero to be freed after 25-year terrorism sentence commuted.](#)” CNN, 24 Mar. 2023.

در کمپ‌های آوارگان خسته شده‌اند و جامعه بین‌المللی نیز توجهی به آنان نمی‌کند. روسساباگینا همچنین اظهار داشت که نقش او در FLN صرفاً مربوط به امور دیپلماتیک بود، نه عملیات نظامی. در همین ارتباط مدیر بخش شرق و جنوب آفریقای عفو بین‌الملل، دپروس موجنا، بیانه‌ای صادر کرد و در آن نسبت به بازداشت روسساباگینا و عدم حق دسترسی او به نمایندگی قانونی ابراز نگرانی کرد. عفو بین‌الملل همچنین گفت که حکومت رواندا در پرونده‌های قبلی که شامل منتقدان و مخالفان می‌شد، حقوق مربوط به محاکمه عادلانه را نقض کرده است.^۱ سازمان‌های حقوق بشری و خانواده او نیز از جریان و روند دادگاه انتقاد کرده و مدعی شده بودند که با او منصفانه رفتار نشده است.^۲

پل روسساباگینا در ۲۵ مارس ۲۰۲۳ پس از دریافت عفو ریاست جمهوری از سوی پل کاگامه، از زندان آزاد شد. به گفته رئیس جمهور، این فرمان عفو با هدف ایجاد اتحاد و آشتی ملی صادر شد. خانواده روسساباگینا پس از آزادی وی به طور هم‌زمان ابراز خوشحالی و نگرانی کردند. در حالی که آن‌ها از این که او دیگر در زندان نیست، اندکی آسوده خاطر شده بودند، اما به دلیل مشکلات سلامتی گزارش شده از دوره زندان روسساباگینا، نگران وضعیت او نیز بودند.^۳

روساباگینا در سال‌های اخیر توسط تعدادی از منتقدان، از جمله شخص رئیس جمهور کاگامه، متهم شده است که از رنج قربانیان نسل‌کشی بهره برده و تاریخ رواندا را به نفع خود بازنویسی کرده است.^۴ از دید منتقدان، تصویر هالیوودی روسساباگینا به عنوان یک قهرمان در «هتل رواندا» - فیلمی که مورد انتقاد گسترده قرار گرفته بود - به شدت به نفع او بوده و او را به شکل یک منجی مصون از خطا به تصویر کشیده است. این تصویر،

1 AI. «[Rwanda: Paul Rusesabagina must be guaranteed a fair trial.](#)» Amnesty International, 25 Sept. 2020.

2 BBC. «[Paul Rusesabagina: Hotel Rwanda hero set free.](#)» BBC News, 25 March 2023.

3 Jennifer Hansler; Bethlehem Feleke; Mostafa Salem and Jack Guy. «[“Hotel Rwanda” hero to be freed after 25-year terrorism sentence commuted.](#)» CNN, 24 Mar. 2023.

4 Asiimwe, Arthur. «[FEATURE->Hotel Rwanda hero in bitter controversy](#)» Reuters, 9 Aug. 2007.

از دید منتقدان به نفع روساباگینا تمام شد^۱ و در نهایت موجب شد در جامعه بین‌المللی به او به دیده احترام نگریسته شود.^۲ شهرت روساباگینا در طول سال‌های پس از اکران فیلم به امری غامض و پیچیده تبدیل شده است؛ زیرا جوامع مختلف در سراسر جهان دیدگاه‌های متفاوتی نسبت به وی و اقداماتش پیدا کردند. به دلیل این تفاوت در دیدگاه‌ها و نظرات، اکنون روساباگینا در اذهان عمومی گروهی به عنوان یک قهرمان و در چشم گروهی دیگر به عنوان یک فرصت‌طلب فاسد دیده می‌شود. این امر باعث شده تا برخی او را مورد انتقاد قرار دهند و اقداماتش در جریان نسل‌کشی را زیر سوال ببرند، در حالی که برخی دیگر معتقدند این تصویر منفی توسط عوامل حکومتی رواندا ساخته و پرداخته شده است.

استفان کینزر، روزنامه‌نگار واشنگتن پست، در مقاله‌ای که در سال ۲۰۰۶ منتشر کرد، چنین استدلال می‌کند که روساباگینا از سوی حکومت رواندا قربانی یک کمپین بدنام‌سازی قرار گرفته است. به گفته کینزر، منتقدان روساباگینا به دنبال بی‌اعتبار کردن او هستند تا اقبال عمومی به او برای اصلاحات سیاسی در رواندا را تضعیف کنند. کاترینا لانتوس سوئت، فعال رواندایی مدافع حقوق بشر، نیز ادعا می‌کند که تلاش‌هایی رسمی برای لکه‌دار کردن نام او در رواندا در جریان است.^۳ به علاوه مشخص است که اتهامات رایج علیه روساباگینا شباهت زیادی به همان اتهاماتی دارند که در سال ۲۰۰۷ در مطبوعات طرفدار حکومت علیه او منتشر می‌شد؛ یعنی بلافاصله پس از آن که انتقادات او از کاگامه آغاز شدند.

آشکارسازی و توجه به ماهیت پیچیده شهرت بین‌المللی روساباگینا اهمیت زیادی دارد؛ چراکه به ما کمک می‌کند تاثیر روایت‌های رایج از او را تشخیص دهیم و بررسی کنیم. در نمونه روساباگینا می‌توان مشاهده کرد که چگونه یک فیلم توانست داستان این فرد را برای جهان بازگو کند و روایت عمومی را شکل دهد، و در همان حال حافظه جمعی رواندا باعث شد تصویر برجسته از او در فیلم زیر سوال رود. به علاوه توجه به نقش حکومت

1 KSAT. "Hollywood Gets Involved as Paul Rusesabagina's Health Worsens, According to Family." KSAT News, 14 Apr. 2022.

2 Ashley Burton. "Hotel Rwanda: A Twisted Perception."

3 Asiimwe, Arthur. "FEATURE->Hotel Rwanda hero in bitter controversy."

رواندا در شکل دادن به اذهان عمومی نیز شایان توجه است. قهرمانان و تبهکارانی که در روایت‌های تاریخی ظاهر می‌شوند هرگز داستان سراسری ندارند، بلکه همواره تاریخی پیچیده و مملو از خاطراتی متفاوت وجود دارد که روایت‌های موجود را به چالش می‌کشد. نکته کلیدی این جاست که ضمن آگاهی از روایت‌ها، انتقادات و دیدگاه‌های مختلف، از درسی اساسی که تجربه روسسباگینا به ما آموخته است الگو بگیریم: اقدامات فردی ما این قدرت را دارند که ذهن و زندگی مردم را در سراسر جهان تغییر دهند. حتی اگر تعداد افرادی که روسسباگینا در طول نسل کشی نجات داد بسیار کم‌تر از تعداد تمام افرادی باشد که جان شیرین خود را از دست دادند، اثرگذاری او از طریق بازگویی داستانش، تاثیرش را فراتر از هر مرز ملی گسترش داده است و به آن ابعاد جهانی بخشیده است؛ چراکه داستان پل روسسباگینا داستانی حقیقتاً الهام‌بخش است.

درس‌هایی از رواندا و روسسباگینا

نسل کشی رواندا به عنوان هشداری بزرگ در مورد خطرات سوءاستفاده از اختلافات قومی و سیاسی برای به‌دست‌آوردن قدرت شناخته می‌شود. علاوه بر این، این واقعه تاریخی بر اهمیت مداخله زودهنگام برای جلوگیری از فاجعه و همچنین نیاز به همکاری بین‌المللی در رسیدگی به بحران‌های پیچیده با اهداف بشردوستانه تاکید می‌کند. خشونت قومی می‌تواند برای مدت طولانی ادامه داشته باشد. احساسات منفی و رنجش‌های تاریخی می‌توانند از نسلی به نسل دیگر منتقل شوند و منجر به خشونت بیش‌تر در آینده شوند. همان‌طور که جامعه رواندا بازسازی می‌شود و به پیش می‌رود، رسیدگی به این نوع مسائل و احساسات به عنوان یک چالش مداوم اجتماعی باقی می‌ماند. گرچه نسل کشی در ژوئیه ۱۹۹۴ به پایان رسید، اما فعالان مدافع حقوق بشر در رواندا و رهبران اجتماعی مانند پل روسسباگینا هشدار می‌دهند که تنش‌های قومی در این کشور همچنان شدید هستند و هر لحظه ممکن است به فاجعه‌ای دیگر بینجامد.

نمونه پل روسسباگینا درس‌های ارزشمندی برای فعالان سیاسی در کشورهایی که با حکومت‌های تمامیت‌خواه و تبعیض‌گر مواجه هستند به دنبال دارد. ایران اگرچه نسل کشی را تجربه نکرده است، اما خط‌مشی‌هایی که رژیم مستقر در ایران برای دسترسی به اطلاعات، شکل‌گیری روایت‌ها و اعمال محدودیت‌های اجتماعی به کار می‌گیرد، در بسیاری

از ویژگی‌ها مشابه وضعیت در رواندا در زمان نسل‌کشی است. بی‌اعتنایی و سوءاستفاده از گروه‌های اقلیت از طریق برخورد‌های ناعادلانه، و همچنین کنترل جریان اطلاعات توسط حکومت و القاء روایت دل‌خواه از واقعیت که در جریان نسل‌کشی رواندا اعمال شد، همانند اقدامات رژیم جمهوری اسلامی است که در حال حاضر زندگی بسیاری از ایرانیان را با محدودیت‌های بزرگی مواجه کرده است. در نمونه روساباگینا می‌توان شاهد بود که چگونه جلب توجه بین‌المللی به وضعیت او، هم میزان دسترسی‌اش به منابع حمایتی و هم امکان اقدام و عمل را افزایش داد تا او بتواند آگاهی از نسل‌کشی را گسترش دهد. در حالی که اقدامات شجاعانه روساباگینا در طول نسل‌کشی گام‌های نخستین او در مسیر فعالیت‌های حقوق بشری بودند، اما همین گام‌های نخستین، به بازشناسی و تایید وسیع بین‌المللی کارهای او انجامید و فرصت‌های مهم کنشگری پیشگیرانه را برای او فراهم کرد. این امید وجود دارد که خاطره جمعی بزرگی از نقض حقوق بشر توسط رژیم رواندا در اذهان مردم زنده بماند تا در صورت وقوع مجدد چنین چیزی، جامعه جهانی با درس گرفتن از فاجعه، برای جلوگیری از نسل‌کشی بیش‌تر، در همان مراحل اولیه وارد عمل شود.

یک درس مهم دیگر از بررسی نمونه روساباگینا این است که در نظر بگیریم هیچ چیزی به شکل صفر یا یک نیست: حتی رژیم‌هایی با دستاوردهای اجتماعی می‌توانند ارزش‌های حقوق بشر از جمله حق یک محاکمه عادلانه را نقض کنند. حکومت کنونی رواندا دستاوردهای مناسبی در زمینه بازسازی کشور پس از نسل‌کشی و بهبود سیستم بهداشت و آموزش داشته است، اما تعهد آن به دموکراسی و حفاظت از جامعه مدنی اغلب مورد تردید قرار دارد.^۱ روساباگینا بخش بزرگی از زندگی خود را وقف حمایت از رویکردهای دموکراتیک در سراسر جهان کرده است تا حتی در نظامی که جامعه را پس از آن دوره نقض حقوق بشر مدیریت می‌کند، عاملان خشونت مسئول شناخته شوند و اصلاحات دموکراتیک بتواند به طور پایدار از حقوق بشر محافظت کند.

1 Busari, Sephanie. «Paul Rusesabagina of 'Hotel Rwanda' appears in court again seeking bail after arrest on terrorism charges.» CNN, 26 September 2020.

Paul Rusesabagina, Source: [ABC Reconciliation Forum](#).

A Sanctuary Amidst a Genocide: **Paul Rusesabagina, an “Ordinary” Man**

آموزشکده آنلاین
برای جامعه مدنی ایران
e-collaborative
for civic education

2024

Introduction

As a passenger on a chartered private jet, Rwandan political activist Paul Rusesabagina was supposed to land in Bujumbura Burundi, but he found himself transported to Kigali, Rwanda, where the Rwandan government charged him with several criminal titles, including terrorism. During the Rwandan genocide, Rusesabagina helped save hundreds of lives at the hotel he managed in Kigali. His activities following the incident, however, put him at risk as he faced a trial by the Rwandan government.

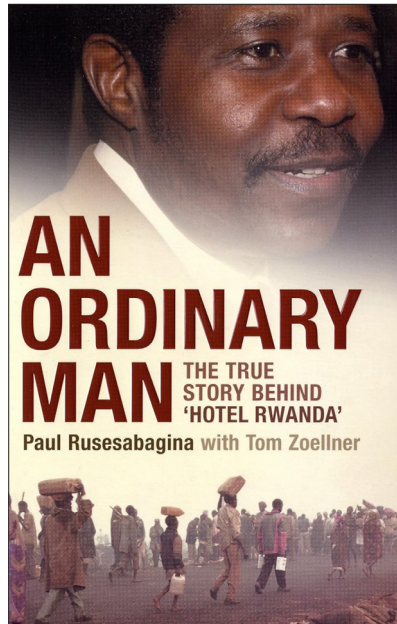
While being hailed as a hero for his role during the genocide, he was also seen as a political opponent by the Rwandan government, having faced considerable controversy, criticism, and danger for his activism.¹ Despite concerns about the risks involved in the journey, Rusesabagina left for Bujumbura in preparation for a planned speech.

In his book, *An Ordinary Man*, Mr. Rusesabagina writes, “I still wonder how policy officials... can sit down at the table with their families and have any appetite for food, or go to sleep at night, knowing that they failed to act. Human beings were sacrificed for political convenience. This would be enough, I think, to turn any reasonable man into

1 Masters, B. “[He Was the Hero of ‘Hotel Rwanda.’ Now He’s Accused of Terrorism.](#)”

The New York Times Magazine, March 2021.

a prisoner of his own conscience for the rest of his life.”¹ His inability to ignore human rights violations sheds light on Mr. Rusesabagina’s persistent political activism, which continued in spite of the personal risks, political turmoil and accusations made against him.

The Cover of the Book *An Ordinary Man*.

Rwanda: A complex and challenging background

Located in east-central Africa, Rwanda is home to a majority of the Banyarwanda population, which can be divided into three main ethnic groups: Hutu, Tutsi, and Twa. Agriculture accounts for almost a quarter

1 Rusesabagina, Paul. *An Ordinary Man An Autobiography* (New York, NY: Penguin Books, 2006).

of the GDP in 2021, coffee and tea being the primary export crops.¹ Historically, Rwanda has held a negative reputation amongst the international community, judged for its economic deficiencies. Despite efforts to bring economic alleviation and stability to the population through inequality reduction and broad-based economic growth, with over 50% of the population living below the international poverty line.²

Rwanda has a complex history, characterised by contrasting ruling powers when ethnic groups were violently overtaken by German and Belgian colonial powers.³ Prior to the colonial period, Hutus, Tutsis, and Twa lived in relative harmony. Tutsis constituted 14% of the population, with occupations such as cattle herders, soldiers, and administrators. Approximately 85% of the population was Hutu, the majority of whom were farmers.⁴ Under colonial rule, Hutu and Tutsi divisions deepened as the Tutsi group were given power and privilege despite constituting a smaller percentage of the population when compared to the other ethnic groups. Identity cards issued by the Belgian government stated an individual's ethnicity along with physical details, highlighting the significance of this form of identification during this time.⁵ After the Hutus rebelled against the Belgians and the Tutsi elite in 1959, a large number of Tutsis fled to Burundi. As soon as Rwanda gained independence in 1962, the Hutu took control of the government. Due

1 Aaron O'Neil. "Rwanda: Share of Economic Sectors in the Gross Domestic Product from 2011 to 2021." Statista, December 2022.

2 World Bank. "Poverty and Equity Brief: Rwanda." World Bank Group, October 2020.

3 Masters, B. "He Was the Hero of 'Hotel Rwanda.' Now He's Accused of Terrorism."

4 UN. "Rwanda: A Brief History of the Country." United Nations Office on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect.

5 Timothy Longman. "Identity Cards, Ethnic Self-Perception, and Genocide in Rwanda." In Documenting Individual Identity: The Development of State Practices in the Modern World, edited by Jane Caplan and John Torpey, 345. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2001.

to the discrimination against the Tutsi, a large number of refugees fled Rwanda. In the 1990s, ongoing tension between ethnic groups in Rwanda escalated into armed conflict between the Rwandan Patriotic Front (RPF), a Tutsi-led rebel movement, advancing from Uganda.¹ Escalating tension and violence eventually gave way into genocide. As the next section will detail, Hutu militias murdered thousands of Tutsi people, as well as some moderate Hutu and Twa.

Despite this recent and painful history, Rwanda is one of Africa's fastest growing economies with a 17.9% reduction in poverty from 2006-2017 alone, with significant improvements in health, education, and infrastructure such as access to electricity, according to the World Bank's most recent Poverty and Equity Brief.² However, human rights organizations continue to raise concerns about the government's suppression of political opposition and freedom of expression.³

Ntrama Church Altar. 5,000 people seeking refuge in this house of God were killed by grenade, machete, rifle and burning alive. Source: [Scott Chacon](#).

1 Masters, B. "He Was the Hero of 'Hotel Rwanda.' Now He's Accused of Terrorism."

2 World Bank. "Poverty and Equity Brief: Rwanda."

3 "[Rwanda](#)." Encyclopedia Britannica.

Rwanda Genocide

Rwanda has been home to several ethnic groups from different origins and clans over the course of its history. In the 18th century, the Tutsi Nyiginya clan dominated the political landscape. During this time, distance and tensions between the Hutu and Tutsi grew, as Tutsi rulers imposed policies in favor of their clan. A permanent division of the Rwandan population was established after Belgian forces seized control of the country in 1917. Rwandans were divided into Hutu, Tutsi, and Twa ethnic groups, which were also indicated on their identity cards. Genocide perpetrators later used these identity documents to identify their victims.

Identity cards were introduced by Belgium
in Rwanda with the ethnic group identified on it. **UN.**

Tutsi retained their privileges, such as access to better jobs and higher education, until the 1990s, which further heightened ethnic ten-

sions.¹ Ethnic tensions increased in the late 1950s as the Hutu political movement grew, and segments of the Tutsi establishment resisted democratization in an effort to protect their privileges. After several incidents of tension, a brutal genocide developed in Rwanda in 1994 that resulted in the death of an estimated 800,000 people.²

The assassination of Rwandan President Juvenal Habyarimana is attributed as being the Rwandan Genocide's catalyst in April 1994 in which extremist Hutu militias, known as the Interahamwe, targeted Tutsis and moderate Hutus.³ For almost 100 days, they used violent tools (such as machetes and firearms), and even more violent practices: an estimated 250,000 to 500,000 women and girls were subjected to sexual violence during the genocide.⁴ As part of their propaganda and media campaign, the Interahamwe also spread hate speech and incited violence against Tutsis.^{5&6}

While early signs and warnings of the violence were evident, the international community was slow to respond. The United Nations had a peacekeeping force in Rwanda, known as the UN Assistance Mission for Rwanda, unfortunately it was not authorized to use force to stop the violence. The UN's failure to intervene nor prevent the Rwandan genocide is sometimes attributed not only to ignorance or indifference, but rather to political and strategic calculations ("The Genocide Fax"). After weeks of brutality, the Rwandan Patriotic Front,

1 UN. "Historical Background of the Rwanda Genocide." United Nations Office on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect.

2 "[Rwanda genocide: 100 days of slaughter](#)." BBC News, 6 April 2014.

3 UN. "Historical Background of the Rwanda Genocide." United Nations Office on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect.

4 Ibid.

5 BBC NEWS Africa. "[How Could the Rwandan Genocide Happen?](#)" YouTube, 27 Mar. 2019.

6 "[Rwanda genocide: 100 days of slaughter](#)." BBC News.

which had resumed its activities following Habyarimana's assassination, captured Kigali in mid-July and put an end to the genocide.

The Rwandan Patriotic Front took control of the country under the leadership of Paul Kagame. As a result, many genocidaires fled across the border into Zaire, along with thousands of civilian refugees. The new Tutsi-dominated government was led by Kagame, who, subsequently elected president, abolished ethnic identity as an official designation and removed it from identity cards. Moreover, community-based gacaca courts were established in order to try some of the crimes associated with the genocide,¹ and several authorities were tried and convicted.²

Nyamata Memorial Site, skulls. Nyamata, Rwanda. [Fanny Schertzer](#).

1 Masters, B. "He Was the Hero of 'Hotel Rwanda.' Now He's Accused of Terrorism."

2 UN. "Historical Background of the Rwanda Genocide." United Nations Office on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect.

Paul Rusesabagina, a hotel manager who resisted

Paul Rusesabagina was the manager of the Belgian-owned Hotel des Mille Collines in Kigali at the time of the Rwandan genocide. Although Rusesabagina was born to a Hutu father and a Tutsi mother, he considered himself to be a moderate. Since his wife was Tutsi, and his brothers-in-law were guerrillas with the Rwandan Patriotic Front, he had a number of ties to the Tutsi community. Being a hotelier, he had developed relationships with influential clients, including Hutu military officers and politicians, some of whom had a deep hatred for Tutsi people.¹

Paul and Tatiana Rusesabagina, World Oregon, Portland, Oregon, USA, 2024. [World_Oregon](#).

The hotel provided refuge to some Tutsis and moderate Hutus fleeing the genocide. In the initial phase of the event, the government discon-

1 Masters, B. "He Was the Hero of 'Hotel Rwanda.' Now He's Accused of Terrorism."

nected all phone lines to the switchboard, effectively isolating Mille Collines from the rest of the world. To bring attention to the situation, Rusesabagina utilized all available means to get in communication, such as sending faxes to the White House, the United Nations, and the hotel's parent company. Moreover, he used flattery, bribery, and subtle persuasion to prevent the Hutu militias from attacking.

In the face of overwhelming violence and hatred, Rusesabagina remained determined to protect those sheltering at the hotel. Rusesabagina and his family made their way to a camp outside Kigali after spending 76 days in the hotel.¹ It was an extraordinary act of kindness that Rusesabagina took towards helpless people in spite of the risk, knowing Hutu extremists killed those who assisted Tutsis. Later, he expressed his belief that humanity can overcome evil through compassion and empathy as well as his disappointment with the international community's slow and inadequate response to the problem.²

Mille Collines hotel, Kigali, Rwanda. [SteveRwanda](#).

1 Michel Martin. “[‘An Ordinary Man’ Navigates Rwanda’s Genocide](#).” NPR, 10 Apr. 2006.

2 Michel Martin. “[‘An Ordinary Man’ Navigates Rwanda’s Genocide](#).” NPR.

International acclaim

For his deeds during the Rwandan genocide, Rusesabagina received worldwide recognition and appreciation. The US Presidential Medal of Freedom was awarded to him in 2005 for his remarkable courage and compassion in the face of terror.¹ He has also been awarded an honorary degree by the University of Guelph.² As a result of his bravery and morality during the Rwandan genocide, Rusesabagina was also awarded the Immortal Chaplains Prize for Humanity in 2000. The same year, he received the National Civil Rights Museum Freedom Award and the Conrad N. Hilton Foundation's Humanitarian Award ("Lantos Foundation for Human Rights & Justice").

He also gained international recognition for his role in saving the lives of hundreds of Rwandans during the genocide through the film "Hotel Rwanda", directed by Terry George in 2004. The movie aided in solidifying Rusesabagina's global recognition. Although the film has received widespread acclaim, critics have questioned its accuracy, claiming Rusesabagina's role as portrayed by the film is oversimplified, painting him as a faultless savior.³ Refugees who passed through Mr. Rusesabagina's hotel during the genocide hold almost contradictory memories of his behavior to those portrayed in the movie. In Hotel Rwanda, Mr. Rusesabagina is portrayed as possessing angelic qualities, letting people stay in the hotel despite their inability to pay and treating them as family. People who witnessed the situation first hand recall Rusesabagina's exploitation of guests who could not afford to pay for their rooms, and some even remember his handing over of unpaid guests to Hutu forces, effectively bringing them to

1 Masters, B. "He Was the Hero of 'Hotel Rwanda.' Now He's Accused of Terrorism."

2 "[The Man Behind Hotel Rwanda](#)." University of Guelph, 21 June 2007.

3 Samantha Power. "Smearing a Hero." The Washington Post, 10 May 2006.

their death.¹ While it is important to recognize criticism of the film and acknowledge all accounts of Rusesabagina's actions during the genocide, his actions and attitudes during this extremely trying time of Rwanda's history has landed him widespread recognition amongst the international community.

The cover of the movie Hotel Rwanda

1 Ashley Burton. "Hotel Rwanda: A Twisted Perception." Armstrong Undergraduate Journal of History, vol. 7 iss. 2 article 13, Nov. 2017.

Political career and challenges

After the genocide, Rusesabagina began his social activities and pursued a political career. In addition to establishing the Rwandan Movement for Democratic Change (RMDC), a coalition of opposition groups including the National Liberation Front (FLN), he also founded the Hotel Rwanda Rusesabagina Foundation, which supports orphans and widows in the country. Rusesabagina also wrote his memoir “An Ordinary Man”. In 1996, he emigrated from Rwanda to Belgium, and later obtained a green card for the United States.¹ By the mid-2000s, Rusesabagina was spending more time in the United States and therefore establishing relationships with media consultants, politicians, and scholars to conduct a new career as a human rights defender. He advocated for peace and democracy, positioning himself as a post-Hotel Rwanda advocate.² It is possible that Rusesabagina’s activities may have been the primary reason for his targeting by the Kagame administration. His activities after the genocide increased tension between Mr. Rusesabagina and Rwanda’s President Paul Kagame, who saw him as an opponent rather than an activist. Rusesabagina pronounced Kagame a dictator who should be overthrown and consequently the Rwandan government accused him of supporting a rebel army and participating in deadly attacks within the country in 2018. His allies deny these claims, and his wife claims that the rebel group hates him because he protected Tutsis during the genocide. Despite this, the prosecutors assert that Rusesabagina was personally involved in raising funds and acquiring weapons for the group.³ Various threats to Mr. Rusesabagina’s safety, including a home inva-

1 Heiner Hoffmann, Maximilian Popp and Alexander Sarovic. “[“Did the ‘Hotel Rwanda’ Hero Become a Terrorist?”](#) Der Spiegel, 23 Sept. 2021.

2 Masters, B. “He Was the Hero of ‘Hotel Rwanda.’ Now He’s Accused of Terrorism.”

3 Heiner Hoffmann; Maximilian Popp and Alexander Sarovic. “[“Did the ‘Hotel Rwanda’ Hero Become a Terrorist?”](#) .

sion into his Brussels residence as well as a car hijacking, led him to fear for his safety at the beginning of the new millennium. He and his wife moved from Belgium to Texas in the United States as a result of these security threats. In August 2020 Rusesabagina was arrested and charged as the founder and leader of the National Liberation Front (FLN), a rebel group responsible for several deadly attacks in Rwanda.¹ During the trial, Rusesabagina denied the charges and claimed he was kidnapped from Dubai and brought to Rwanda against his will. According to the authorities, he was arrested on the basis of an international warrant. There were 13 charges against him, including financing terrorism, complicity in murder, recruiting child soldiers, and organizing a rebel group.²

Paul Rusesabagina with his lawyers, Nyarugenge Court, 2020. [The New Times](#).

1 BBC News. “[Hotel Rwanda hero Rusesabagina in court on terrorism charges](#).” BBC, 17 Feb. 2021.

2 Jennifer Hansler; Bethlehem Feleke; Mostafa Salem and Jack Guy. “[‘Hotel Rwanda’ hero to be freed after 25-year terrorism sentence commuted](#).” CNN, 24 Mar. 2023.

Paul Rusesabagina's lawyers have denied the charges against him, including financing terrorism, forming a rebel group, and complicity in murder. According to Rusesabagina, the National Liberation Front (FLN) is not a terrorist organization, but rather a group of people tired of living in refugee camps while receiving no attention from the international community. According to Rusesabagina, his role within the FLN was related to diplomacy, not military operations. The Director for East and Southern Africa of Amnesty International, Deprose Muchena, has issued a statement expressing concern about Rusesabagina's detention and his right to access legal representation. According to Amnesty International, the Rwandan government has committed numerous violations of the rights to a fair trial in previous cases involving critics and opponents.¹ Human rights organizations and his family have criticized the trial, claiming that he was not treated fairly.²

After receiving a presidential pardon from President Paul Kagame, Paul Rusesabagina was released from prison in Rwanda on March 25th, 2023. According to the president, the pardon was granted for national unity and reconciliation. Rusesabagina's family has expressed both relief and apprehension upon his release. While they are relieved that he is no longer incarcerated, they have expressed concerns over his well-being due to the reported health issues he faced during imprisonment.³

Rusesabagina has been accused in recent years by a number of critics, including president Kagame, of profiting from the suffering of

1 AI. "Rwanda: Paul Rusesabagina must be guaranteed a fair trial." Amnesty International, 25 Sept. 2020.

2 BBC. "Paul Rusesabagina: Hotel Rwanda hero set free." BBC News, 25 March 2023.

3 Jennifer Hansler; Bethlehem Feleke; Mostafa Salem and Jack Guy. "'Hotel Rwanda' hero to be freed after 25-year terrorism sentence commuted." CNN, 24 Mar. 2023.

the victims and rewriting Rwanda's history for his own benefit.¹ Hollywood's portrayal of Rusesabagina as a hero in the highly criticized Hotel Rwanda, is thought to have benefited Rusesabagina² by portraying him in a much more positive light, playing the role of ever pure "savior" who does no wrong to others. This benefitted him by eventually leading to his high regard amongst the international community based on his portrayal of good nature in the film.³ Rusesabagina's reputation has become extremely confusing throughout the years following the film's release as different communities around the world have different perspectives on Rusesabagina and his actions. He is heralded both as a hero and as a corrupt opportunist, depending on who you ask. While some criticize him and question his actions during the genocide, other believe this negative light has been casted by certain government actors.

The Washington Post's Stephen Kinzer, in an opinion piece published in 2006, argues that Rusesabagina has been the victim of a smear campaign by the Rwandan government. According to Kinzer, Rusesabagina's critics are seeking to discredit him in order to undermine his advocacy for political reform in Rwanda. Rwandan human rights activist Katrina Lantos Swett claims that official attempts are being made to smear his good name.⁴ It has been noted that the new accusations against Rusesabagina may closely resemble those that appeared in the pro-government press in 2007, shortly after he became a critic of Kagame. It is important to highlight the complicated nature of Rusesabagina's international reputation as it helps us rec-

1 Asiimwe, Arthur. "FEATURE-'Hotel Rwanda' hero in bitter controversy" Reuters, 9 Aug. 2007.

2 KSAT. "Hollywood Gets Involved as Paul Rusesabagina's Health Worsens, According to Family." KSAT News, 14 Apr. 2022.

3 Ashley Burton. "Hotel Rwanda: A Twisted Perception."

4 Asiimwe, Arthur. "FEATURE-'Hotel Rwanda' hero in bitter controversy."

ognize the weight that narratives carry. We see how one film was able to shape the world with Rusesabagina's story, while Rwandan collective memory brought us to question the film's portrayal, and how the Rwandan government was possibly involved in shaping opinions of him all along. Heroes and villains of our stories are never one or the other, there are always complicated histories and different memories that will challenge each other. It is key that while recognizing criticism and different perspectives, we also take home the most important lesson Rusesabagina taught the world by leading us by example: one person's actions have the power to change people's minds and lives all around the world. Even if the people Rusesabagina saved during the genocide is a much smaller number than the amount of people who love their lives, the reach he had through telling the world his story extended his impact beyond any national borders. Paul Rusesabagina's story is inspirational.

Lessons From Rwanda and Rusesabagina

The Rwandan genocide serves as a warning about the dangers of exploiting ethnic and political divisions in order to gain power. Additionally, it emphasizes the importance of early intervention to prevent tragedy as well as the need for international cooperation in addressing complex humanitarian crises. Interethnic violence can persist for a long time, and negative feelings and resentment can be passed from generation to generation, leading to further violence in the future. As Rwandan society rebuilds and moves forward, this is an ongoing challenge. While the genocide came to an end in July 1994, Rwandan human rights activists and leaders like Paul Rusesabagina warn that ethnic tensions in the country remain high and could erupt at any moment.

Paul Rusesabagina's case brings valuable lessons for political activists in countries facing state-led marginalization and totalitarian practices. While Iran is not experiencing genocide, the control that Iran holds over access to information, narrative formation, and re-

source restriction creates many of the same qualities experience by Rwandans during the genocide. The disrespect and abuse of minority groups through inequitable treatment and control, as well as state controlled information flow and narrative framing exercised during the Rwandan Genocide is reminiscent of the Islamic Iranian regime that currently limits so much of Iranian's lives. In Rusesabagina's case, we see how garnering international attention boosted his resources and reach so that he could spread awareness of the genocide. While Rusesabagina's brave actions during the genocide were the initial spark of his human rights activism, it was his international recognition that provides an opportunity for preventative work. There is a hope that a great collective memory of the human rights violations carried out by the Rwandan regime will stay alive in peoples' minds so that if anything of this sort begins to occur once again, the international community will keep in mind the recent tragedies and work hard to prevent more genocide at its earlier stages.

An important lesson from Rusesabagina's case is that nothing is black or white: even regimes with social achievements can breach human rights values, including the right to have a fair trial. The current government in Rwanda is credited with rebuilding the country after the genocide and establishing high-quality health and education systems, but its commitment to democracy and civil society has been questioned frequently.¹ Rusesabagina has dedicated this part of his life to advocating for democratic practices around the world so that even in a system handling the after effects of human rights violations and abuses, the perpetrators can be held responsible and human rights can be protected sustainably through those democratic reforms.

1 Busari, Sephanie. "Paul Rusesabagina of 'Hotel Rwanda' appears in court again seeking bail after arrest on terrorism charges." CNN, 26 September 2020.

